

Bryssel, 30. syyskuuta 2025
(OR. en)

13388/25

Toimielinten välinen asia:
2025/0305 (NLE)

AGRI 454
FAO 45
ENV 911
RGA 5

SAATE

Lähtettäjä:	Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine DEPREZ
Saapunut:	29. syyskuuta 2025
Vastaanottaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri
Kom:n asiak. nro:	COM(2025) 564 final
Asia:	Ehdotus NEUVOSTON PÄÄTÖS elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivaroja koskevan kansainvälisen sopimuksen hallintoneuvostossa unionin puolesta otettavasta kannasta tiettyihin sen yhdennessätoista kokouksessa hyväksyttäviksi toimitettuihin ehdotuksiin

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja COM(2025) 564 final.

Liite: COM(2025) 564 final

EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 29.9.2025
COM(2025) 564 final

2025/0305 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

**elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivaroja koskevan kansainvälisen sopimuksen
hallintoneuvostossa unionin puolesta otettavasta kannasta tiettyihin sen
yhdennessätoista kokouksessa hyväksyttäviksi toimitettuihin ehdotuksiin**

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

• Ehdotuksen perustelut ja tavoitteet

Tämä on ehdotus neuvoston päätökseksi unionin puolesta otettavasta kannasta elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivaroja koskevan kansainvälisen sopimuksen, jäljempänä "kasvigeenivarasopimus", muuttamiseen kasvigeenivarasopimuksen hallintoneuvoston yhdennessätoista kokouksessa, joka pidetään 24.–29. marraskuuta 2025.

Kasvigeenivarasopimus tuli voimaan vuonna 2004. Sen tavoitteena on taata elintarviketurva säilyttämällä, vaihtamalla ja käyttämällä kestävästi maailman elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivaroja sekä jakamalla niiden käytöstä saatavat hyödyt oikeudenmukaisesti ja tasapuolisesti. Kasvigeenivarasopimuksen korkein elin on hallintoneuvosto. Se muodostuu kaikista kasvigeenivarasopimuksen sopimuspuolista. Euroopan unioni ja sen kaikki jäsenvaltiot ovat kasvigeenivarasopimuksen sopimuspuolia. Hallintoneuvostolla on valta hyväksyä muutoksia kasvigeenivarasopimukseen ja sen liitteisiin. Nämä muutokset tulevat voimaan sen jälkeen, kun kaksi kolmasosaa sopimuspuolista on ratifioinut tai hyväksynyt ne.

Kasvigeenivarasopimuksen puitteissa on perustettu saatavuutta ja hyötyjen jakamista koskeva monenvälinen järjestelmä, jäljempänä "monenvälinen järjestelmä", tärkeimpiin kuuluville 64:lle elintarvike- ja rehukasville, jotka ovat välttämättömiä elintarviketurvan ja keskinäisen riippuvuuden kannalta (lueteltu kasvigeenivarasopimuksen liitteessä I). Kasvigeenivarojen vaihtoa säännellään vakiomuotoisella materiaalin siirtosopimuksella, jossa määritellään materiaalin luovuttajan ja vastaanottajan oikeudet ja velvollisuudet. On perustettu hyötyjenjakamisrahasto mekanismiksi, jonka avulla voidaan ottaa vastaan ja käyttää monenvälisestä järjestelmästä saatavia varoja kehitysmaissa toteutettavien hankkeiden rahoittamiseen.

Kasvigeenivarasopimuksen puitteissa on vuodesta 2013 lähtien käyty neuvotteluja, joiden tavoitteena on tarkistaa monenvälistä järjestelmää, jotta hyötyjenjakamisrahastoon saataisiin enemmän tuloja käyttäjiltä. Neuvotteluja on käyty hallintoneuvoston vuonna 2013 perustamassa monenvälisen järjestelmän toiminnan lujittamista käsittelevässä avoimessa ad hoc -työryhmässä. Sen toimeksiantoja jatkettiin vuosina 2015 ja 2017, ja se perustettiin uudelleen vuonna 2022. Sen neljästoista ja viimeisin kokous pidettiin 7.–11. heinäkuuta 2025. Sen työn tuloksena on laadittu toimenpidepaketti, joka on tarkoitus hyväksyä hallintoneuvoston yhdennessätoista kokouksessa marraskuussa 2025. Tämä paketti sisältää seuraavat osatekijät:

1. Kasvigeenivarasopimuksen liitteen I laajentaminen tavoitteena tuoda enemmän kasvigeenivaroja saataville monenvälisessä järjestelmässä.
2. Materiaalin siirtosopimuksen tarkistaminen tavoitteena tehostaa sen ehtoja varmistamalla samalla kasvigeenivarojen luovuttajien ja vastaanottajien etujen tasapaino.
3. Päätöslauselma, joka on annettava kasvigeenivarasopimuksen liitteen I muutoksen ja materiaalin siirtosopimuksen tarkistamisen yhteydessä ja jolla pyritään vastaamaan digitaalisen sekvenssitiedon käytöstä seuraavien rahallisten hyötyjen jakamista koskeviin odotuksiin. Digitaalisen sekvenssitiedon käsitettä (eli kasvigenomin sekvenssejä, jotka voivat johtaa erilaisiin ominaisuuksiin tai piirteisiin ja joista on tulossa yhä tärkeämpiä tutkimus- ja jalostusvälineitä) ei

käsitellä materiaalin siirtosopimuksessa, koska sen osalta keskustellaan siitä, mitä se tarkkaan ottaen kattaa. On esimerkiksi vaikeaa jäljittää sen alkuperä tai sen vaikutus uuteen tuotteeseen ja siten laskea sen käytöstä jaettava hyöty.

Neuvottelut saadaan ehkä päätökseen hallintoneuvoston tulevassa yhdennessätoista kokouksessa, joka pidetään marraskuussa 2025. Tässä päätöksessä vahvistetaan unionin kanta kasvigeenivarasopimuksen liitteen I laajentamiseen ja materiaalin siirtosopimuksen tarkistamiseen.

Unionin kantana on, että liitettä I olisi laajennettava mahdollisimman paljon ja että tämän laajentamisen olisi oltava pakettina muiden osien edellytyksenä. Kasvigeenivarasopimuksen liitteen I laajentamisella ja materiaalin siirtosopimuksen tarkistamisella olisi voimaan tullessaan oikeusvaikutuksia. Sen vuoksi tarvitaan neuvoston valtuutus, jotta voidaan hyväksyä näiden neuvottelujen tulos, jos se on unionin kannan mukainen.

Tällä päätöksellä olisi myös kumottava aiempi neuvoston päätös 12102/22, jonka neuvosto hyväksyi ennen hallintoneuvoston yhdeksättä kokousta vuonna 2022, koska se kattaa ainoastaan liitteen I laajentamisen mutta ei muita seikkoja, joista keskustellaan hallintoneuvoston tulevassa yhdennessätoista kokouksessa.

- **Yhdenmukaisuus muiden alaa koskevien politiikkojen säännösten kanssa**

Kasvigeenivarasopimus tarjoaa oikeudellisesti sitovat maailmanlaajuiset puitteet elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivarojen kestävästä suojelusta varten ja monenvälisen järjestelmän, jossa kaikki kasvigeenivarasopimuksen sopimuspuolet saavat käyttöönsä tällaiset varat ja voivat lisäksi jakaa niiden käytöstä saatavat hyödyt. Ehdotuksella pyritään parantamaan kasvigeenivarasopimuksen toimintaa, minkä vuoksi se on yhdenmukainen maatalouden ja ympäristön aloja koskevien unionin politiikkojen kanssa ja tukee niitä.

- **Yhdenmukaisuus unionin muiden politiikkojen kanssa**

Tällä ehdotuksella pyritään tukemaan elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivarojen käytöstä saatavien hyötyjen oikeudenmukaista ja tasapuolista jakamista kasvigeenivarasopimuksen puitteissa. Koska kertyneet hyödyt käytetään kehitysmaissa toteutettavien hankkeiden rahoittamiseen, tämä ehdotus on yhdenmukainen unionin kansainvälisen kumppanuus- ja kehityspolitiikan kanssa ja tukee sitä.

2. OIKEUSPERUSTA, TOISSIJAISUUSPERIAATE JA SUHTEELLISUUSPERIAATE

- **Oikeusperusta**

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä "SEUT-sopimus", 218 artiklan 9 kohdassa määrätään, että neuvosto tekee komission ehdotuksesta päätöksen *"sopimuksella perustetussa elimessä unionin puolesta esitettävien kantojen vahvistamisesta, silloin kun tämän elimen on annettava säädöksiä, joilla on oikeusvaikutuksia, lukuun ottamatta säädöksiä, joilla täydennetään tai muutetaan sopimuksen institutionaalisia rakenteita"*.

SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohtaa sovelletaan riippumatta siitä, onko unioni kyseisen elimen jäsen tai kyseisen sopimuksen sopimuspuoli.

Ilmaisu *"säädökset, joilla on oikeusvaikutuksia"* kattaa myös säädökset, joilla on oikeusvaikutuksia kyseiseen elimeen sovellettavan kansainvälisen oikeuden nojalla. Se kattaa myös välineet, joilla ei ole sitovaa vaikutusta kansainvälisen oikeuden nojalla, mutta jotka *"voivat vaikuttaa ratkaisevasti sen säännösten sisältöön, jonka unionin lainsäätäjät antaa"*.

Hallintoneuvosto on elin, joka on perustettu sopimuksella eli 3. marraskuuta 2001 pidetyssä FAO:n konferenssissa hyväksytyllä kasvigeenivarasopimuksella, joka tuli voimaan 29. kesäkuuta 2004.

Unioni ja sen jäsenvaltiot ovat kasvigeenivarasopimuksen sopimuspuolia.

Suunniteltu säädös, joka hallintoneuvoston on määrä antaa, on säädös, jolla on oikeusvaikutuksia. Suunniteltu säädös on sopimuspuolia sitova kansainvälisen oikeuden nojalla kasvigeenivarasopimuksen 12.4, 23 ja 24.2 artiklan mukaisesti.

Suunnitellulla säädöksellä ei täydennetä eikä muuteta kasvigeenivarasopimuksen institutionaalisia rakenteita.

Sen vuoksi ehdotetun päätöksen menettelyllinen oikeusperusta on SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohta.

SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohdan nojalla annettavan päätöksen aineellinen oikeusperusta määräytyy ensisijaisesti sen suunnitellun säädöksen tavoitteen ja sisällön perusteella, jota unionin puolesta otettava kanta koskee. Jos suunnitellulla säädöksellä on kaksi tavoitetta tai siihen sisältyy kaksi osatekijää ja jos näistä tavoitteista tai osatekijöistä toinen on mahdollista määritellä pääasialliseksi tavoitteeksi tai osatekijäksi, johon nähden toinen tavoite tai osatekijä on liitännäinen, SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohdan nojalla hyväksyttävällä päätöksellä on oltava vain yksi aineellinen oikeusperusta, eli se, jota pääasiallinen tai ensisijainen tavoite tai osatekijä edellyttää.

Kun suunnitellulla säädöksellä on samanaikaisesti useita tavoitteita tai kun siihen sisältyy useita osatekijöitä, joita ei voida erottaa toisistaan ja joista yksikään ei ole toisiin nähden liitännäinen, SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohdan nojalla annettavan päätöksen aineellisessa oikeusperustassa on poikkeuksellisesti mainittava kaikki asianmukaiset oikeusperustat.

Suunnitellulla säädöksellä on tavoitteita, ja siihen sisältyy osatekijöitä, jotka koskevat maataloutta ja ympäristönsuojelua. Näitä eri tekijöitä ei voida erottaa toisistaan, eikä mikään niistä ole toiseen nähden liitännäinen.

Sen vuoksi ehdotetun päätöksen aineellisena oikeusperustana ovat SEUT-sopimuksen 43 artiklan 2 kohta ja 192 artiklan 1 kohta.

Ehdotetun päätöksen oikeusperustana tulisi olla SEUT-sopimuksen 43 artiklan 2 kohta ja 192 artiklan 1 kohta yhdessä SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohdan kanssa.

- **Toissijaisuusperiaate (jaetun toimivallan osalta)**

Ei sovelleta

- **Suhteellisuusperiaate**

Ei sovelleta

- **Toimintatavan valinta**

Valittu väline on SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohdan mukaisesti ainoa mahdollinen tämän ehdotuksen tavoitteen saavuttamiseksi.

3. JÄLKIARVIOINTIEN, SIDOSRYHMIEN KUULEMISTEN JA VAIKUTUSTEN ARVIOINTIEN TULOKSET

- **Jälkiarvioinnit/toimivuustarkastukset**

Ei sovelleta

- **Sidosryhmien kuuleminen**

Ks. jäljempänä.

- **Asiantuntijatiedon keruu ja käyttö**

Ehdotus perustuu neuvottelutekstiin, joka on tarkoitus hyväksyä hallintoneuvoston yhdennessätoista kokouksessa marraskuussa 2025. Tämän tekstin on laatinut kasvigeenivarasopimuksen hallintoneuvoston perustama monenvälisen järjestelmän toiminnan lujittamista käsittelevä avoin ad hoc -työryhmä. Ryhmän työhön kuului iteratiivinen prosessi – teksti laadittiin ryhmän kokouksissa ja julkistettiin, minkä jälkeen sitä muokattiin kommenttien perusteella. Kaikkien kasvigeenivarasopimuksen sopimuspuolina olevien maiden asiantuntijoilla ja sidosryhmillä oli mahdollisuus osallistua tähän prosessiin.

- **Vaikutustenarviointi**

Ei sovelleta

- **Sääntelyn toimivuus ja yksinkertaistaminen**

Ei sovelleta

- **Perusoikeudet**

Ehdotuksella ei ole vaikutusta perusoikeuksiin.

4. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Ehdotuksella ei ole vaikutusta talousarvioon.

5. LISÄTIEDOT

- **Toteuttamissuunnitelmat, seuranta, arviointi ja raportointijärjestelyt**

Ei sovelleta

- **Ehdotukseen sisältyvien säännösten yksityiskohtaiset selitykset**

Ehdotuksen 1 artiklassa selitetään kasvigeenivarasopimuksen hallintoneuvoston yhdennessätoista kokouksessa (tai myöhemmissä kokouksissa) unionin puolesta otettava kanta kasvigeenivarasopimuksen liitteen I muuttamiseen ja tarkistetun vakioimuotoisen materiaalin siirto- ja siirtosopimuksen hyväksymiseen.

Ehdotuksen 2 artiklassa selitetään edellytykset, joiden täytyessä unionin puolesta otettava kanta voi poiketa tämän neuvoston päätöksen sisällöstä.

Ehdotuksen 3 artiklalla kumotaan samasta aiheesta tehty aiempi neuvoston päätös.

Ehdotuksen 4 artiklassa vahvistetaan tämän neuvoston päätöksen voimassaolon päättymispäivä.

Liitteissä I ja II tarkennetaan 1 artiklassa mainittua kantaa.

Liitteessä III tarkennetaan 2 artiklassa mainittuja edellytyksiä.

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivaroja koskevan kansainvälisen sopimuksen hallintoneuvostossa unionin puolesta otettavasta kannasta tiettyihin sen yhdennessätoista kokouksessa hyväksyttäviksi toimitettuihin ehdotuksiin

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 43 artiklan 2 kohdan ja 192 artiklan 1 kohdan yhdessä 218 artiklan 9 kohdan kanssa,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Unioni teki elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivaroja koskevan kansainvälisen sopimuksen, jäljempänä "kasvigeenivarasopimus", neuvoston päätöksellä 2004/869/EY⁽¹⁾, ja se tuli voimaan 29 päivänä kesäkuuta 2004.
- (2) Kasvigeenivarasopimuksen 23 artiklan ja 24.2 artiklan nojalla kasvigeenivarasopimuksella perustetulla hallintoneuvostolla, jäljempänä "hallintoneuvosto", on valta hyväksyä muutoksia kasvigeenivarasopimukseen ja sen liitteisiin.
- (3) Hallintoneuvoston on 24–29 päivänä marraskuuta 2025 pidettävässä yhdennessätoista kokouksessaan määrä tarkastella ja mahdollisesti hyväksyä päätös kasvigeenivarasopimuksen liitteen I muuttamista koskevasta ehdotuksesta, jonka tarkoituksena on kattaa myös kaikki muut elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivarat kuin ne, jotka tällä hetkellä sisältyvät kyseiseen liitteeseen. Kasvigeenivarasopimuksen liitteeseen I sisältyvät kasvigeenivarat kuuluvat kasvigeenivarasopimuksen nojalla perustetun saatavuutta ja hyötyjen jakamista koskevan monenvälisen järjestelmän, jäljempänä "monenvälinen järjestelmä", piiriin.
- (4) Hallintoneuvosto tarkastelee kasvigeenivarasopimuksen liitteen I muuttamista koskevaa ehdotusta toimenpidepaketissa, johon sisältyy myös ehdotus materiaalien vaihtoa monenvälisen järjestelmän puitteissa säätelevän vakiomuotoisen materiaalinsiirtosopimuksen tarkistamisesta.
- (5) Tämän toimenpidepaketin on laatinut hallintoneuvoston tätä tarkoitusta varten perustama monenvälisen järjestelmän toiminnan lujittamista käsittelevä avoin ad hoc -työryhmä. Unionin olisi tuettava kasvigeenivarasopimuksen liitteeseen I ehdotettuja muutoksia ja materiaalinsiirtosopimuksen tarkistamista, koska niiden odotetaan edistävän kasvigeenivarasopimuksen päätavoitteiden saavuttamista.
- (6) Kun hallintoneuvoston päätös kasvigeenivarasopimuksen liitteeseen I tehtävistä muutoksista, jotka koskevat liitteeseen tällä hetkellä kuulumattomien elintarvikkeiden

⁽¹⁾ Neuvoston päätös 2004/869/EY, tehty 24 päivänä helmikuuta 2004, elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivaroja koskevan kansainvälisen sopimuksen tekemisestä Euroopan yhteisön puolesta (EUVL L 378, 23.12.2004, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2004/869/oj>).

ja maatalouden kasvigeenivarojen lisäämistä liitteeseen, ja materiaalin siirtosopimuksen tarkistamisesta, on hyväksytty, ja kun kaksi kolmasosaa sopimuspuolista on sen ratifioinut tai hyväksynyt, se tulee olemaan unionia sitova. Sen vuoksi on aiheellista vahvistaa kanta, joka otetaan unionin puolesta hallintoneuvoston yhdennessätoista kokouksessa tai mahdollisessa myöhemmässä kokouksessa, joka järjestetään tämän päätöksen voimassaoloaikana, jos asiasta ei sen yhdennessätoista kokouksessa päästä yhteisymmärrykseen.

- (7) Kasvigeenivarasopimuksen liitteeseen I tehtävät muutokset ja materiaalin siirtosopimuksen tarkistaminen eivät edellyttäisi muutoksia unionin lainsäädäntöön.
- (8) Tarvittavan joustavuuden mahdollistamiseksi hallintoneuvoston yhdennessätoista kokouksen tai minkä tahansa myöhemmän kokouksen aikana – jos asiasta ei päästä yhteisymmärrykseen tässä yhdennessätoista kokouksessa – käytävissä neuvotteluissa unionille olisi annettava lupa hyväksyä vähäisiä teknisiä muutoksia tähän päätökseen siltä osin kuin on kyse kasvigeenivarasopimuksen liitteen I muuttamisesta ja materiaalin siirtosopimuksen tarkistamisesta koskevasta hallintoneuvoston päätöksestä edellyttäen, että tällaiset muutokset eivät muuta tämän päätöksen sisältöä.
- (9) Tätä päätöstä olisi sovellettava rajoitetun ajan, jonka jälkeen, jos kasvigeenivarasopimuksen liitteen muutosta ja materiaalin siirtosopimuksen tarkistusta ei ole hyväksytty, komission olisi arvioitava tämän päätöksen toimivuutta ja ehdotettava, jatketaanko sen soveltamista vai muutetaanko sitä muulla tavoin tai kumotaanko se.
- (10) Aiempi neuvoston päätös 12102/22 kasvigeenivarasopimuksen hallintoneuvostossa unionin puolesta otettavasta kannasta olisi kumottava, koska siinä ei oteta huomioon monenvälisen järjestelmän toiminnan lujittamista käsittelevässä avoimessa ad hoc -työryhmässä tapahtunutta kehitystä,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

1. Elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivaroja koskevan kansainvälisen sopimuksen, jäljempänä ”kasvigeenivarasopimus”, hallintoneuvoston yhdennessätoista kokouksessa, joka pidetään 24–29 päivänä marraskuuta 2025, tai muussa myöhemmässä kokouksessa, jos asiasta ei päästä yhteisymmärrykseen yhdennessätoista kokouksessa, unionin puolesta otettava kanta kasvigeenivarasopimuksen liitteen I muutokseen, joka koskee saatavuutta ja hyötyjen jakamista koskevan monenvälisen järjestelmän kattavuuden laajentamista, ja tarkistetun vakiomuotoisen materiaalin siirtosopimuksen hyväksymiseen, perustuu liitteessä I esitettyyn luonnokseen kasvigeenivarasopimuksen liitteen I muuttamiseksi ja liitteessä II esitettyyn tarkistetun vakiomuotoisen materiaalin siirtosopimuksen luonnokseen.
2. Tarkistetulla vakiomuotoisella materiaalin siirtosopimuksella perustettuun pakollisten maksujen järjestelmään sovelletaan ehtoja, jotka liittyvät kasvigeenivarasopimuksen liitteeseen I tehdyn muutoksen voimaantuloon.

2 artikla

Jos uusilla tieteellisillä tai teknisillä tiedoilla, jotka esitetään ennen hallintoneuvoston yhdeksätoista kokousta tai sen aikana, tai jossakin myöhemmässä kokouksessa, jos asiasta ei päästä yhteisymmärrykseen yhdennessätoista kokouksessa, on todennäköisesti vaikutusta 1 artiklassa tarkoitettuun kantaan tai jos unionin on aloitettava lisäneuvottelut kyseisessä kokouksessa, unionin kantaan voidaan tehdä vähäisiä teknisiä muutoksia, joista sovitaan paikan päällä, liitteessä III vahvistettuja periaatteita noudattaen.

3 artikla

Kumotaan elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivaroja koskevan kansainvälisen sopimuksen hallintoneuvostossa Euroopan unionin puolesta otettavasta kannasta kyseisen sopimuksen liitteeseen I tehtäviin muutoksiin 13 päivänä syyskuuta 2022 annettu neuvoston päätös 12102/22.

4 artikla

Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se hyväksytään.

5 artikla

Tätä päätöstä sovelletaan 31 päivään joulukuuta 2029.

6 artikla

Tämä päätös on osoitettu komissiolle ja jäsenvaltioille.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

[...]